

FÍGGJARMÁLARÁÐIÐ

Løgtingið

Tórshavn, tann 28. februar 2017
Fmr J.Nr.: 16/00414-32

Løgtingsmál nr. 103/2016: Uppskot til løgtingslóg um Talgildu Føroyar

Uppskot til Løgtingslóg um Talgildu Føroyar

§ 1. Landsstýrismanninum verður heimilað at halda útreiðslur at fremja verkætlanina Talgildu Føroyar.

Stk. 2. Útreiðslurnar til verkætlanina Talgildu Føroyar kunnu í mesta lagi verða 145 mió. kr.

Stk. 3. Útreiðslurnar hjá landsstýrismanninum kunnu í mesta lagi verða 85 mió. kr.

Stk. 4. Landsstýrismanninum verður heimilað at gera avtalur við privatar og almennar fyrirkur, grunnar og kommunur, at fígga part av verkætlanini.

§ 2. Henda løgtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd og fer úr gildi 31. desember 2023.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

Landsstýrið og samgongan hevur sett sær fyri, at Føroyar skulu gerast undangonguland innan talgilding.

Lógin um Talgildu Føroyar er eitt avgerandi fet móti málinum. Lógin verður grundarlagið undir talgilda undirstøðukervinum fyri alt tað føroyska samfelagið, og fer soleiðis eisini at stuðla undir málinum um varandi fólkaøkstur í Føroyum.

Við Talgildu Føroyum fáa føroyingar:

- Amboð, ið kunnu gera dagligdagin lættari, tryggari og spara tíð.
- Eitt talgilt persónligt samleikaprógv (kann eitt nú nýtast til at undirskriva lögfrøðiliga bindandi avtalur)
- Eitt persónligt login (innritan) til allar skipanir hjá øllum tí almenna geiranum og fleiri størri fyrirkum (í staðin fyri, at hava fleiri ymisk login til eitt nú TAKS, SEV, netbankan v.m.)

Atgongd til almennar og flestar privatar tænastr á netinum savnaðar í einum persónligum portali

- Størri sjálvræði yvir upplýsingum um seg sjálvan í ymsum skipanum. Borgarin fær yvirlit yvir allar dátur, ið eru skrásettar um borgaran sjálvan, og atgongd til at dagføra upplýsingar á einum og sama staði.
- Størri trygd í dátasamskiptinum millum myndugleikar, fyrítøkur og borgarar.

Við Talgildu Føroyum fær føroyska vinnulívið:

- Amboð, ið kunnu styrkja kappingarførið, geva nýggjar møguleikar og skapa størri framleidni (øktan produktivitet)
- Eitt talgilt samleikaprógv (kann eitt nú nýtast til at undirskriva lögfrøðiliga bindandi avtalur)
- Eitt virkislogin (innritan) til allar skipanir hjá øllum tí almenna geiranum og fleiri størri fyrítøkum.
- Ókeypis atgongd til grundardátur (Eitt nú um bústað, kort data o.s.fr.)
- Møguleika at nýta unikar lykklar til at eyðmerkja persónar og virki
- Atgongd til almennar og flestar privatar tænastr á netinum savnaðar í einum og sama portali
- Møguleika at veita talgildar tænastr til borgaran og onnur virki umvegis ein felags portal

Við Talgildu Føroyum fáa kommunur, land og samfelagið sum heild:

- Møguleikan fyri sjálvsavgreiðslu av øllum almennum tænastrum
- Møguleikan fyri nýggjum og betri talgildum tænastrum til borgarar kring alt landið.
- Møguleika at veita tænastr til fólk við serligum avbjóðingum – eitt nú sjón- og hoyriveik – í størri mun enn í dag.
- Møguleika fyri ókeypis atgongd til grundardátur (eitt nú hjá tinglýsing og persónsyvirliti)
- Lættari yvirlit yvir allar almennar dátugrunnar
- Trygt samskipti millum dátugrunnar
- Betri framleidni í almenna og privata geiranum
- Størri búskaparvøkstur

Talgildu Føroyar verkætlanin flytir Føroyar framá við risafetum, og verkætlanin verður ein hornasteinur í menningini av okkara landi komandi árin. Talgilda fram brotið fer at gera gerandisdagin lættari hjá vanligu føroyinginum, hjá almennu fyrisitingini og hjá føroysku vinnuni. Vit fara øll at flyta okkum í eina tíð, har talgilda samskiðið verður snúningsásin.

Fyrimunirnir eru sjónligir. Loksins fara borgarar og fyrítøkur at samskipta talgilt við almenna geiran. Fyrisitingarligar tænastr hjá tí almenna verða tøk á netinum, og veitingar og mannagongdir í almennu fyrisitingini verða eisini talgildar. Hesi stig fara at lætta munandi um gerandisdagin.

Talgilda fram brotið letur eisini upp fyri styrktum kappingarføri, vøkstri og øktari framleiðsluorku og fleiri stórvum. Talgildingin tryggjar nýggjar móguleikar, nýggjar tænastr og ein skynsamari rakstur bæði hjá vinnulívi og almenna geiranum. Talgilda fram brotið verður eisini snúningsásin, tá ið stig verða tikin at nútímansgera vælferðina og tænastrnar hjá føroyingum komandi árin.

Talgildu Føroyar verða eisini karmur um okkara egnu talgildu undirskrift. Talgilda undirskriftin hevur verið ætlað í nógv ár. Ein høvuðsavbjóðing seinastu árin hevur verið, at eingin yvirskipað samskipan hevur verið á økinum, tí fyrítøkur og stovnar hava hvør í sínum lagi ment ymiskar talgildar skipanir. Við Talgildu Føroyar verkætlanini verða ymisku træðrirnir savnaðir saman. Hetta tryggjar og savnar samskiði ímillum allar spjaddar datagrunnar í Føroyum. Verkætlanin er í orðins sanna týðningi ein heildarætlan, har høvuðsdenturin er heildin og fjølbroyttu móguleikarnir at endurnýta verandi skipanir og skráir.

Heildarætlanin fyri Talgildu Føroyar (skjal 1) verður grundarlag undir arbeiðinum at talgilda Føroyar í árunum 2016-2020.

Samfelagsligi ágóðin av Talgildu Føroyum

So hvørt sum talgildu loysnirnar verða settar í verk, økist samfelagsligi ágóðin. Tað fer at gerast alsamt lættari og minni tíðarkrevjandi hjá borgarum at avgreiða síni viðurskiði við tað almenna, og tað fer eisini at gera tað munandi lættari hjá fyrítøkum og stovnum at tæna kundunum. Tú fert at kunna avgreiða tíni viðurskiði alt samdøgrið og uttan mun til, hvar tú ert í heiminum, uttanlands sum á fjarleiðum.

Verkætlanin Talgildu Føroyar fer at skapa betri fyrítreytir fyri nýggjum sjálvavgreiðslum og betri fyrítreytir fyri at nýta verandi sjálvavgreiðslur. Hetta kemur at leysgeva orku hjá bæði landi, kommunum og privatum fyrítøkum. Meira av sjálvavgreiðslum merkja eisini, at borgarar í stórri mun enn í dag kunnu avgreiða teirra viðurskiði við landsmyndugleikar, kommunur og privatar fyrítøkur.

Málið er, at nógv av tí tilfeingi, sum í dag fer til umsiting, skráseting og eftirkanning, verður leysgivið, soleiðis at stovnar og fyrítøkur fáa hugsavna seg um sínar kjarntænastr og harvið fáa veitt kundunum eina betri tænastr. Eitt úrslit av verkætlanini verður ein effektivari og smidligari almennur geiri, sum sannlíkt verður bíligari at reka. Tað merkir, at játtaði peningurin til ymisku vælferðarøkini verður skynsamari brúktur. Eisini fær vinnulívið móguleika fyri at bjóða nýggjar tænastr og at reka virksemað meira rationelt.

Atgongd hjá privatum fyrítøkum, kommunum og stovnum til grundskráir sum fólkeyvirlit, virkisskrá og tinglesing verður munandi lættari og bíligari. Móguleiki verður fyri at brúka ein unikan lyktil at samskipta við.

Fyri einstaka borgaran fær tað stóran týðning, at hann frameftir fær **ein** samleika og **eitt** logg-in, ið hann kann nýta til allar skipanir. Í dag er neyðugt at halda skil á einari langari røð av loyniorðum.

Í dag noyðast borgarar at geva somu upplýsingar til fleiri ymiskar almennar myndugleikar. Frameftir skulu somu upplýsingar bert gevast einaferð. Hetta fer at merkja, at upplýsingarnar verða rættari og tryggari.

Einstaki borgarin fær eisini móguleika at síggja, hvørjir persónar hava verið inni og hugt eftir sínum dátum.

Ein vælskipað talgilding fer eisini at skapa móguleikar fyri øðrum vinnum og øðrum tænastrum, sum vit í dag ikki kunnu ímynda okkum.

Ein munadygg talgilding fer fram í londunum kring okkum. Hon fer fram uttan mun til, um Føroyar vilja taka lut ella ikki. Skulu vit fáa part av stóra ágóðanum, sum liggur í einari talgilding, so er neyðugt at verða miðvísur.

Hvussu stórir hesin vinningurin verður, er torført at seta tøl á, men úti í heimi verður tosað um ein vinning upp á fleiri prosent av bruttotjódarúrtøkuni um árið. Føroyska bruttotjódarúrtøkan er 18 mia. kr., og svarar 1% av hesum til 180 mió. kr. Tað er tí skjótt at íløgan í Talgildu Føroyar verður vunnin innanaftur fíggjarligari fyri samfelagið sum heild.

Viðløgð eru:

Fylgiskjal 3 “Upprit um nyttu gjørt av Morten Mejerhof serfrøðingi í e-governance/talgilding”
Uppritið er gjørt í sambandi við verkætlanaruppleggið.

Fylgiskjal 3A “Metingar um nyttu gjørdar av Talgildu Føroyum”

Lógartilgongdin

Endamálið við lógini er at tryggja, at Løgtingið kann viðgera og taka støðu til samlaðu verkætlanina Talgildu Føroyar. Lógin er í samsvari við Játanarskipanina og § 7 í kunngerð nr. 84 frá 7. juni 2011, har ásett er, at KT-verkætlanir upp á 5 mió. kr. ella meira skulu hava heimild í og fremjast sambært verklagslóg.

Ein verklagslóg um Talgildu Føroyar varð lögð fyri Løgtingið tann 19. november 2015. Undir nevndarviðgerðini heitti landsstýrismaðurin í uttanríkis- og vinnumálum á fíggjarnevndina um at broyta lógaruppskotið soleiðis, at uppskotið í fyrsta umfari bert kom at fevna um fíggjarárið 2016 við einum fíggjarkarmi uppá 10 mió. kr.

Landsstýrismaðurin vísti á, at forkanningar innan samleika, grundardátur, talgildar tænastrur og verkseting av Heldini skuldu gerast á vári 2016. Við støði í hesum bar til at meta meira nágreiniliga um kostnaðin av heildarætlanini 2017 – 2020, og harvið kundi fíggingarleistur (land, kommunur og vinna) gerast.

Ábyrgdin fyri økinum kunningartøkni hevur verið tvíbýtt millum landsstýrismannin í vinnumálum og landsstýriskvinnuni í fíggjarmálum. Hetta var ikki mett at vera skynsamt, og tí varð gjørt av, at ábyrgdin av kunningartøkni varð savnað hjá einum landsstýrisfólki. Tá KT landsins er ábyrgdarøki hjá landsstýriskvinnuni í fíggjarmálum, og flestu fólk við kt-førleikum vóru í hesi umsiting, varð avgjørt, at savna økið undir landsstýriskvinnuna í fíggjarmálum. Síðan

hálvan mars í 2016 hefur ábyrgdin av verkætlanini Talgildu Føroyar tí verið hjá landsstýriskvinnuni í fíggjarmálum.

Eitt aðalmál hefur verið at kjølfesta verkætlanina breitt í samfelagnum. Seinasta árið hava tí nógvir fundir verið við ymsar áhugapartar um samstarv um Talgildu Føroyar. Eisini er arbeidd við at seta í verk ta einum súluna í Talgildu Føroyum, Heldina, framt í verki, eins og fyrireiking av útbjóðingartilfari til Talgilda Samleikan nú er komið á mál. Eftir ætlan verður Talgildi Samleikin boðin út 27. mars 2017.

Útreiðslurnar til Talgildu Føroyar eru íalt mettar til 150 mió. kr. harav landið kemur at rinda 90 mió. kr og ymiskir áhugapartar og brúkarar koma at rinda 60. mió. kr. Í hesum lógaruppskoti verður ásett, at útreiðslurnar til verkætlanina í mesta lagi kunnu verða 145 mió. kr. meðan útreiðslurnar hjá landsstýrismanninum kunnu í mesta lagi ververða 85 mió.kr. Í aðrari verklagslóg “*Løgtingslóg nr 168 frá 24. desember 2015 um at keypa tænastruvingar og tøkni til verkætlanina Talgildu Føroyar*” vóru játtaðar 10 mió. kr. og harav eru brúktar umleið 5 mió.kr.

Henda verklagslóg kemur ikki at standa einsamøll. Arbeitt verður við nýggjari talgildingarlóggávu, sum eftir ætlan verður sett í gildi í 2018. Tí fyri at fremja talgildingina í verki, er umráðandi, at talgildingin verður skipað við skynsamari lóggávu, sum nágreinar rættindi og skyldur hjá bæði borgarum, vinnu og tí almenna.

Tvørgangandi samstarv um verkætlan

Talgildu Føroyar byggir á eitt tvørgangandi samstarv. Tað hefur frá byrjan verið eitt ynski, at land, kommunur, almennar fyrirtøkur, felagsskapir, grunnar og privatar fyrirtøkur samstarva um fígging og menning av Talgildu Føroyum. Landið hefur tó høvuðsábyrgdina og eigur verkætlanina, og rindar tí eisini størsta partin av verkætlanini. Allir samstarvspartar, ið luttaka í verkætlanini, fáa umframt ávirkan á verkætlanina, eisini fíggjarligan fyrimum, tá Talgildu Føroyar verða settar í verk.

Ein stór avbjóðing við talgildum loysnum er, at tær støðugt skulu mennast, so tær áhaldandi eru tíðarhóskandi og hóska til tørvin. Skulu vit loysa hesa avbjóðingina, er neyðugt, at størstu áhugapartarnir, ið fara at gagnnýta talgildu framrotini í framtíðini, eru knýttir at verkætlanini og fáa ávirkan á, hvussu talgilda undirstøðukervið verður framyvir. Við hesum leisti verður tryggjað, at menningin hóskar til tørvin í samfelagnum, og at fleiri partar hava áhuga í eini støðugari menning av talgilda undirstøðukervinum.

Talgildu Føroyar er eisini kjølfest breitt í politisku skipanini. Verkætlanin gongur tvørturum valskeið, og bæði samgonguflokkar og andstøðuflokkar hava verið við til at gera verkætlanina til veruleika.

Lýsing av teimum 4 tættunum í verkætlanini Talgildu Føroyar

Verkætlanin er býtt sundur í fyra megintættir: Samleiki – Portalur og Tænastur – Grundardátur – Heldin.

Samleikin

Ein tryggur persónligur samleiki, sum allir borgarar og fyrirtøkur skulu brúka at eyðmerkja seg við, tá talgildar tænastru verða brúktar. Talgildi samleikin fer at geva hvørjum einstøkum atgongd til persónligar dátur, t.d. skatta- og heilsuupplýsingar og fer at gera tað møguligt at skriva undir talgilt. Tað skal vera ein loysn, gjørd til føroysk viðurskifti, ment við kendari og væl

royndari tøkni og skipanum, og teir partar sum skulu mennast, verða bodnir út til føroyskar veitarar. Loysnin verður rikin og staðsett í Føroyum.

Borgaraportalur og talgildar tænar

Talgildar loysnir verða settar í verk so líðandi, á einum felags portali. So hvørt sum talgildar, oftast sjálvvirknar, skipanir taka yvir, detta tungar handaligar mannagongdir burtur, og samskiftið verður flutt frá umsitingarliga orkukrevjandi pappírsoyðibløðum, brævaskifti og teldupostum, til talgildu tænar. Tænar skulu vera einfaldar, brúkaravinarligar og persónligar, og borgarin og vinnan skulu kenna tað sum eina betri tæna. Hjá teimum, sum eru tarnaði at brúka talgildar tænar, t.d. vegna brek, skal tó framhaldandi bera til at avgreiða ørindi í telefon ella í einari avgreiðslu.

Grundardátur

Til tess at gagnnýta talgildingina í síni heild, krevjast fullfíggaðar, rættar og lætt atkomuligar grundardátur.

Grundardátur eru grundleggjandi upplýsingar, ið verða brúktar av flest øllum almennum myndugleikum, borgarum og virkjum. Hesar fevna í fyrstu atløgu um persónar, virki, fasta ogn, adressur, og talgild kort.

Fyri at spara tíð og orku hjá øllum pørtum, skulu upplýsingar bara latast og skrásetast einaferð. Hetta merkir, at myndugleikar ikki kunnu biðja borgarar um upplýsingar, sum annar myndugleiki longu hevir skrásett. Við hesum slepst undan óneyðugum kostnaði av dupltskrásetingum, og tá ið upplýsingar bert finnast á einum stað, minskar vandin eisini fyri feilum í málsviðgerðini.

Fyri at økja um gagnnýtluna og harvið samfelagságóðan av hesum dátum, eiga allar grundardátur at verða atkomuligar og ókeypis at brúka fyri øll, bæði fyri almennar og privatar fyritøkur.

Heldin

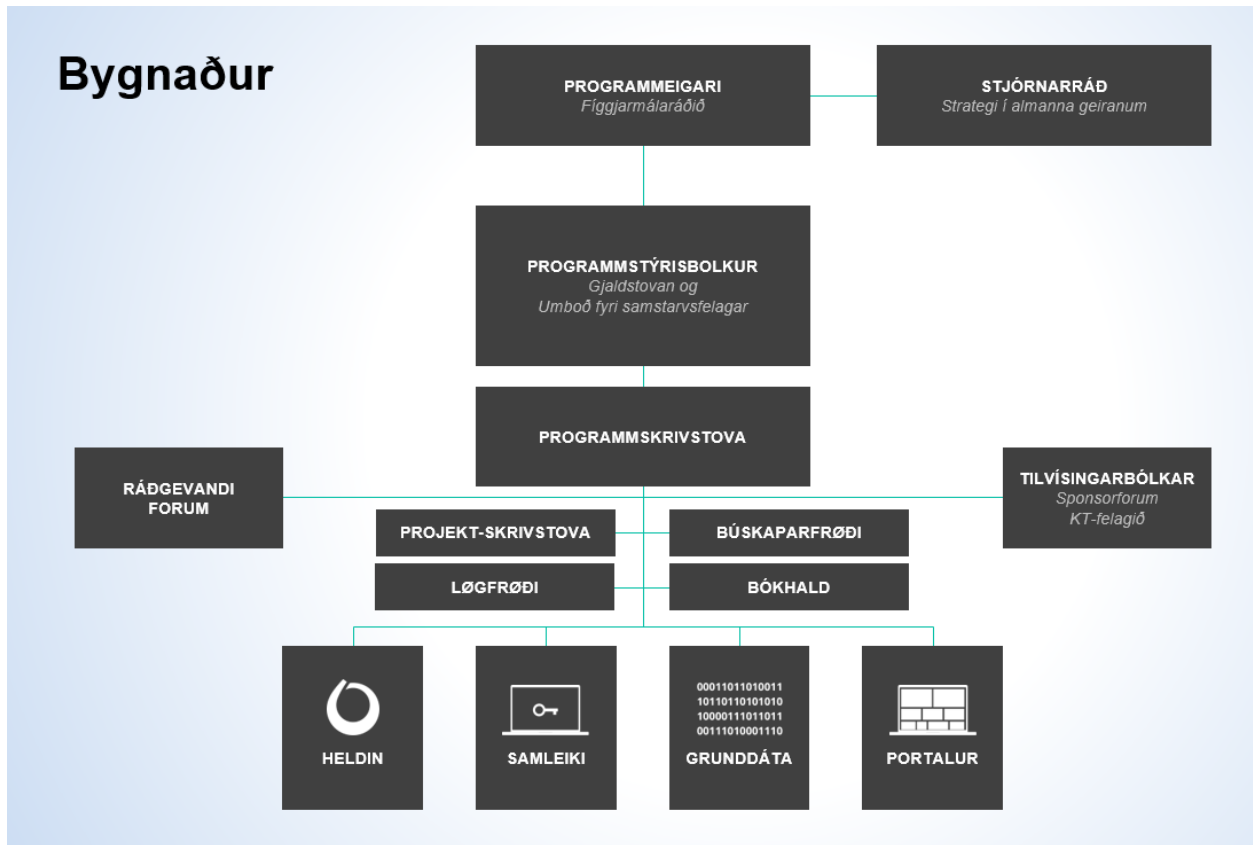
Fyrirteytin fyri, at grundardátur kunnu verða endurnýttar er, at skipanirnar samskipta sínámillum við somu standardum í einum tryggum felags undirstøðukervi. Hetta kerwið, sum verður kallað Heldin, verður ment og sett í verk stig fyri stig, við denti á fyrst at knýta teir mest brúktu og virðisskapandi dátugrunnarnar saman.

Støðan

Í 2016 hevir verið arbeitt við trimum av teimum fyra omanfyrinevndu tættunum, Heldini, Samleikanum og Grundardátum. Í 2017 verður farið undir fjórða tættin, Tænar og Portalar. Verkætlanin Heldin er tann tætturin, sum er komin er longst, og er í oktober mánaði 2016 alment tikin í nýtslu. Uppgávan er nú at knýta skipanir í Heldina. Forkanningar, har loysnir eru funnar og ætlan gjørd fyri ymsu partarnar, eru gjørdar av Samleikanum og Grundardátum. Talgildu Føroyar hava nú við ársbyrjan 2017 fingið fulla manning, og er nú klárt at seta ferð á at fremja allar partar av verkætlanini.

Verkætlanarbygnaður

Talgildu Føroyar verður skipað sum ein verkætlanarskrá við fleiri undirliggjandi verkætlanum, sum allar stuðla undir sama endamáli, at menna eitt føroyskt talgilt undirstøðukervi. Fíggjarmálaráðið hevir málsøkið talgilding um hendi, og er sostatt eigari av verkætlanini. Fíggjarmálaráðið hevir latið Gjaldstovuni í hendur at fremja verkætlanina, og Gjaldstovan hevir skipað Talgildu Føroyar, sum myndin niðanfyri

Av tí, at talan er um eitt talgilt undirstøðukervi fyri alt samfelagið, og eina verkætlan sum verður kjølfest og fíggjað av fleiri ymsum pørtum, verða fleiri stórir áhugapartar knýttir at verkætlanini. Umboð fyri partar, sum hava verið við til at fíggja verkætlanina, verða partar av stýrisbólki, meðan aðrir partar verða knýttir at sum tilvísingarbólkar.

Útboð v.m.

Meginreglan hjá verkætlanini er, at allar myndugleikauppgávur verða verandi partur av almennu fyrisingini, meðan allar menningar- og rakstraruppgávur verða bodnar út í fríari kapping millum føroyskar veitarar. Undantøk vilja verða gjørd frá hesum, tá onnur loysn er meiri skynsam, t.d. vil innkeyp av standard-komponentum frá útlenskum veitara í nøkrum førum verða ein betri loysn, og tað fer í onkrum førum heldur ikki at bera til at bjóða út serliga fakliga ráðgeving.

Hoyring

Kunningar- og hoyringsfundir hava verið við hesar áhugapartar: Vinnuhúsið, KT-Felagið, Fakfelagssamstarvið, kommunufelagið, allar kommunur, interkommunal feløg, peningastovnar, tryggingarfeløg, pensjónsfeløg, oljufeløg, telefeløg, almenn partafeløg, almennar fyrirtøkur og sosialar grunnar.

Lógaruppskotið hevur eisini ligið á almenna hoyringsportalinum hjá Føroya landsstýri.

Eisini kann nevast, at í fyrireikandi arbeiðinum at gera heildarætlanina fyri Talgildu Føroyar, luttóku eitt breitt úrval av áhugapørtum frá øllum pørtum av samfelagnum, og vóru eisini kunningarfundir kring landið.

Hoyringssvar er komið frá Fakfelagssmstarvinum, Føroya Kommunufelag, P/F Mínboks, Felagnum peningastovnar og KT-felagnum.

Harumframt eru hoyringssvar komin frá Hvannasunds kommunu, Viðareiðis kommunu, Vestmanna kommunu, Fuglafjarðar kommunu, Nes kommunu, Sands kommunu, Hvalbiar kommunu, Fámjins kommunu, Skúoyar kommunu, Skopunar kommunu, Runavíkar kommunu, Tórshavnar Kommununi, Sunda kommunu, Kvívíkar kommunu, Eystur kommunu, Hovs kommunu, Vága kommunu, Húsavíkar kommunu, Eiðis kommunu, Vágs kommunu og Tórshavnar kommunu, sum í stóran mun samsvara við hoyringssvarini, sum eru endurgivin og ummæld niðanfyri.

Fakfelagssamstarvið

Samstarvið metir, at talgilding, um hon verður gjørd á rættan hátt, kann verða ein stórur og neyðugur fyrimunur fyri bæði starvsfólk og vanliga borgaran í dagsins samfelag. Fakfelagssamstarvið eftirlýsir tó nærri frágreiðing um avleiðingar fyri starvsfólk orsakað av broyting í starvsinnihaldi og niðurløgðum ella umskipaðum tænastrum.

Fíggjarmálaráðið hevur hesa viðmerking:

Landsstýriskvinnan hevur biðið Lønardeildina um at fáa leiðslurnar í landsins aðalráðum, stovnum og fyrirkomulagnum í vár at meta um hvørji virkisøki og hvat tal av starvsfólkum verða ávirkað av Talgildu Føroyum og talgilding av tænastrum og eisini lýsa, hvør mettur tørvur er á eftirútbúgving av verandi starvsfólkum, og hvør mettur tørvur er á førleikum hjá komandi starvsfólkum.

Føroya Kommunufelag

Felagið sigur, at tað tekur undir við, at arbeið verður fram í móti, at Føroyar gerast undangonguland innan talgilding. Eisini tekur felagið undir við yvirskipaðu ætlanini um at talgilda Føroyar, soleiðis at tað er landið, ið útbyggir undirstøðukervið, sum síðani verður nýtt av umsitingum, vinnu, borgarum v. fl.

Felagið mótmælir, at lögtingið við lóg ásetir, at kommunurnar skulu fíggja ítøkilig verkætlanina. Kommunurnar eru sjálvstøðugar politiskar eindir, sum hvør í sinum lagi avgera, hvørt tær ynskja at verða partur av verkætlanini.

Kommunufelagið mælir ístaðin til, at landsstýrinum verður heimilað, at gera avtalur við einstøku kommunurnar.

Fíggjarmálaráðið hevur hesa viðmerking:

Landsstýriskvinnan tekur tilmælið frá Kommunufelagnum til eftirtektar og hevur broytt lógaruppskotið samsvarandi, soleiðis at tað framyvir verður møguligt at gera avtalur við kommunurnar. Tað er tó alneyðugt at nýggja talgilda undirstøðukervið, herundir talgild undirskrift og persónligur borgaraportalur, stendur øllum føroyingum í boði, og at munur ikki verður gjørdur á borgarum í ymiskum kommunum hesum viðvíkjandi. Um avtala ikki fæst við allar kommunur, verður annar fíggingarleistur við brúksgjaldi fyri kommunur, í mun til tal av borgarum, sett í verk í staðin, tá talgildi samleikin og borgaraportalur eru klár at taka í nýtslu.

Kommunur

Fíggjarmálaráðið heitti á kommunurnar um at gera viðmerkingar til uppskotið. Flestu kommunur halda, at tað er ein jalig verkætlan og vísa til hoyringssvar frá Kommunufelagnum.

Fíggjarmálaráðið fegnast um at kommunurnar sum heild taka væl ímóti verkætlanini Talgildu Føroyar. Víst verður annars til viðmerkingina omanfyri til Kommunufelagið.

P/F Mínboks

Felagið Mínboks greiðir í sínum ummæli frá teirra skipanum Mínboks og Mínlýkil, men felagið staðfestir samstundis, at nógvir móguleikar eru framvegis fyri víðari effektivisering innan talgilding.

Felagið mælir til, at í tann mun tað er gjørligt, verða verandi føroysku loysnir víðarimentar og brúktar at talgilda Føroyar.

Fíggjarmálaráðið hevur hesa viðmerking:

Landsstýriskvinnan viðgerð í lýtuni hvussu talgilda tænanstan Mínboks hjá felagnum P/F Mínboks verður ein partur av Talgildu Føroyum.

Felagið Peningastovnar

Felagið tekur undir við ætlanum hjá Føroya Landsstýri um at menna talgilda undurstøðukervi í Føroyum. Felagið heldur, at verkætlanin fer at virka fyri øktum virkisføri í privata og almenna geiranum, eins og borgarin kemur at fáa eina betri og skjótari tænanstu. Verkætlanin fer eisini at skapa størri vøkstur og vælferð í Føroyum.

Felagið peningastovnar metir tó, at tað vildi verið skilabetri, heldur enn at menna eina føroyska loysn, at brúkt donsku NemID loysnina, ið teir lutvíst hava sett í verk í Føroyum. Henda loysnin vildi eftir teirra meting verið bíligari og eisini givið móguleika fyri at tænanstur sum mobilePay kundu verið brúktar í Føroyum. Víst verður á, at óvissan við at menna okkara egna samleika er stór. Felagið mælir til at endurskoða ætlaða leistin við at menna serligan føroyskan samleika, men teir siga eisini, at um tað framhaldandi er breið semja um, at Talgildi Samleikin skal halda fram eftir núverandi leisti, so vilja peningastovnarnir ikki seta seg upp ímóti hesum.

Fíggjarmálaráðið hevur hesa viðmerking:

Landsstýrið metir, at rættast er at Føroyar mennir sín egna samleika, tí tað er av týðningi, at hava fult ræði á so týðandi talgildum infrakervi, sum einum talgildum samleika.

KT-FELAGIÐ

Felagið sigur, at tað hevur alstóran týðning fyri KT-vinnuna, at Talgildu Føroyar verkætlanin fer í gongd.

Víst verður á týðningin av, at boðið verður út millum føroyskar veitarar og at henda áseting verður fylgd.

Fíggjarmálaráðið hevur hesa viðmerking:

Ætlanin er eisini at allar menningar- og rakstraruppgávur verða bodnar út í fríari kapping millum føroyskar veitarar. Undantøk vilja verða gjørd frá hesum, tá onnur loysn er meiri skynsom, t.d. vil innkeyp av standard-komponentum frá útlenskum veitara í nøkrum førum verða ein betri loysn, og tað fer í onkrum førum heldur ikki at bera til at bjóða út serliga fakliga ráðgeving.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

1. Fíggjarligar avleiðingar

Kostnaður

Kostnaðarmetingin í dag samsvarar væl við ta kostnaðarmeting sum gjørd varð á vári 2016. Henda vísti ein samlaðan verkætlanarkostnað uppá 143 mió.kr. fyri árinum 2016 – 2020. Talan er um 2016 krónur, og fyri at leggja upp fyri príshækkingum í verkætlanarskeiðinum verður samlaði kostnaðurin mettur til 150 mió. kr. Av hesum eru 9 mió. kr. rakstrarútreiðslur í verkætlanartíðarskeiðinum, og tí verður skotið upp, at biðja Løgtingið um ein samlaðan løgukarm fyri árinum 2016 – 2020 upp á 150 mió. kr.

Kostnaðarætlan 2016-2020 býtt á verkætlanir t.kr.

Verkætlanir	2016	2017	2018	2019	2020	Tilsaman
1. Verkætlanarskrivstova	1.000	2.000	2.000	2.000	2.000	9.000
2 Portalar og tænastr	0	1.450	5.100	7.400	13.800	27.750
3 Samleiki	5.500	16.150	12.800	6.100	6.100	46.650
4 Heldin	2.500	1.700	2.100	2.140	2.130	10.570
5 Grundardátur	1.000	6.825	13.625	15.985	9.595	47.030
Verkætlanarrakstur	-	500	1.500	3.500	3.500	9.000
Tilsamans	10.000	28.625	37.125	37.125	37.125	150.000

Viðmerking: Orsøkin til at henda verklagslóg heimilar nýtslu upp til 145 mió. kr. er, at 10 mió. kr. í 2016 eru játtadar í Løgtingslóg nr. 168 frá 24. desember 2015 um at keypa tænastrveitingar og tøkni til verkætlanina Talgildu Føroyar. Av hesum eru brúktar umleið 5 mió.kr.

Fígging

Vanligt er, at tað almenna einsamalt fíggjar íløgur í vanligt undirstøðukervi. Talgildu Føroyar er eitt talgilt undirstøðukervi fyri alt samfelagið. Eitt undirstøðukervi, ið letur upp fyri fyrimum – eisini fíggjarliga – hjá bæði fólki, vinnu og tí almenna. Tá talan er um talgildar loysnir er talan um loysnir, ið støðugt skulu mennast, so hesar eru tíðarhóskandi og hóska til tørvin. Besti máttin at tryggja hetta er, at teir størstu áhugapartarnir, ið fara at nýta talgilda undirstøðukervið í framtíðini, eru knýttir at verkætlanini og fáa ávirkan á, hvussu talgilda undirstøðukervið verður ment nú og framyvir. Á henda hátt verður tryggjað, at menningin hóskar til tørvin í samfelagnum, og at fleiri partar hava áhuga í eini støðugari menning av talgilda undirstøðukervinum. Talan er um Føroya størstu íløgu í talgilda loysn, ein loysn, sum politiska skipanin ynskir at kjølfesta breitt í øllum samfelagnum. Hettar sæst aftur í fíggingarleistinum.

Mælt verður til, henda fíggingarleist:

Fígging 2016-2020 t.kr

	2016	2017	2018	2019	2020	Tilsaman
Land	10.000	20.000	20.000	20.000	20.000	90.000
Ymiskir samstarvsfelagar		6.375	4.375	4.375	4.375	19.500
Peningastovnar		2.250	4.250	4.250	4.250	15.000
Kommunur			8.500	8.500	8.500	25.500
Tilsamans	10.000	28.625	37.125	37.125	37.125	150.000

Til talvuna omanfyri skal viðmerkjast, at játtaðar eru 10 mió. kr. til verkætlanina á fíggjarlógini fyri 2016, og í játtanar kørmunum fyri 2017 – 2020 eru settar 20 milliúnir krónur av árliga, og kemur parturin hjá landinum sostatt at verða 90. mió. kr. Restin av verkætlanini verður fíggjað við, at ymiskir samstarvsfelagar, sum t.d. interkommunal feløg, almenn partafeløg, sosialir grunnar og privat feløg rinda 34,5 mió. kr. Av teimum 34,5 mió. kr. rinda peningastovnarnir 15 mió. kr., sum eru oyramerkta til samleikan. 25,5 mió. kr. verða fíggjaðar av kommunum við brúksgjaldi ella avtalu.

Fyri land og kommunur svara upphæddirnar til, at landið rindar 457 kr. pr. íbúgva um árið árinum 2017 – 2020, og kommunurnar rinda 173 kr. pr. íbúgva um árið árinum 2018 – 2020.

Uttan mun til, um avtala verður gjørd við kommunurnar, ella kommunurnar rinda brúksgjald tá talgildi samleikin og borgaraportalurin eru klár at taka í nýtslu, verður mælt til, at býtið millum einstøku kommunurnar verður grundað á fólktalið í kommununum 1. februar 2016 (sí skjal 4).

Leggjast kann afturat, at Kommunufelagið og umboð fyri kommunurnar hava verið við í fyrireikingini av Talgildu Føroyum.

Fyri at tryggja, at allir borgarar fáa javnbjóðis atgongd til tænastrnar hjá Talgildu Føroyum, og tryggja eitt samhaldsfast býti av fígging millum kommunurnar, varð upprunaliga mælt til, at allar kommunur luttóku, og at hetta varð gjørt við fígging í mun til fólktal og ásett í lóg.

Kommunufelagið hevur síðan í hoyringssvari víst á, at hetta verður ikki ynskt. Um kommunurnar skulu vera við í verkætlanini, má avtala í staðin gerast við hvørja einstaka av teimum 29 kommununum. Tað hevur tó alstóran týðning at munur ikki verður gjørdur á borgarum í ymsu kommununum tá umræður atgongd til talgilda samleikan og borgaraportalin. Um avtala ikki fæst við allar kommunur, er ætlanin at kommunurnar rinda eitt brúksgjald pr. íbúgva, tá samleikin og borgaraportalurin eru tøk at taka í nýtslu, samsvarandi fylgiskjali 4.

Býtið millum áhugapartar, ið eru bodnir við at fíggja, er í størst møguligan mun grundað á stødd og hvørja nyttu teir fáa av verkætlanini. Áhugapartarnir hava sum heild verið jaligir um at luttaka í verkætlanini, treytað av, at allir partar bera sín part av fíggingini. Avtala verður gjørd við áhugapartarnar hvør sær.

Torført er at koma við neyvum metingum um, júst hvussu nógv kann sparast við at fremja heildarætlanina, men ábendingar kunnu fáast við at hyggja eftir londum, ið longu hava sett tey átøk í verk, sum verða nevnd í heildarætlanini. Í Estlandi t.d. meta myndugleikarnir, at samlaða sparingin av at seta talgildu undirskriftina í gildi og fremja hana í verki, er heili 2 prosent av BTÚ.

2. Umsitingarligar avleiðingar

So hvørt sum ymisku tænastrnar verða talgildar, verður møguligt hjá borgaranum at avgreiða síni viðurskifti á alnótini, og hetta fer at frígeva orku í umsitingini hjá almennu stovnunum og privatum fyrirkøsum. Harafturat fara talgildar verkongdir at standardisera og gera málsviðgerðina einfaldari og skjótari til gagns fyri bæði almennar myndugleikar og privatar fyrirkøsur.

3. Umhvørvisavleiðingar

Talgilding av tænastrum letur upp fyri, at minni pappír verður brúkt í privatari- og almennari umsiting.

4. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Talgildu tænastrnar og talgildi samleikin fara at geva fólki í útjaðaranum og sjófólki á fjarleiðum betri møguleikar at avgreiða síni viðurskifti uttan ta tíðar- og orkunýtslu, sum fer til slíkt í dag.

5. Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur

Uppskotið hevur ongar avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur.

6. Avleiðingar í mun til millumtjóðasáttmálar

Uppskotið er mett í mun til Mannarættindasáttmálan og ST-sáttmálan um rættindi hjá teimum, ið bera brek.

Talgildu Føroyar fara at styrkja støðuna hjá teimum, ið bera brek. Tí talgildingin vil lætta um atgongdina til almennar tænastrur v.m.

Neyðug fyrilit verða tikin í verkætlanini, so uppskotið verður í samsvari við Mannarættindasáttmálan. Uppskotið hevur fyrilit fyri ásetingunum í ST-sáttmálanum um rættindi hjá teimum, ið bera brek, tí eingin skal verða forðaður í at fáa lut í talgildu Føroyum. Talgildingin fer hinvegin at gera tað lættari hjá teimum, ið bera brek, og teimum, ið eru førleikaskerd.

Tøknin skal geva øllum atgongd til okkara talgilda samfelag. Talgildingin skal gera tað lættari hjá hesum at brúka almennu tænastrnar og aðrar tænastrur í felags kervinum.

7. Sosialar avleiðingar

Talgildingin hevur jaligar sosialar avleiðingar fyri borgarar í síni heild.

Talgildingin skal gera tað lættari hjá teimum við skerdum førleika, teimum, sum eru stødd á útoyggj, til skips ella uttanlands at brúka almennu tænastrnar og aðrar tænastrur í felags kervinum.

Talva 1: Yvirlit yvir avleiðingarnar av uppskotiinum

	Fyri landið/ landsmýndug- leikar	Fyri kommunalar mýndugleikar	Fyri pláss/øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar / felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar/ búskaparligar avleiðingar	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja
Umhvørvisligar avleiðingar	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar				Ja	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

Til § 1:

Ásetingin gevur landsstýrismanninum heimild at halda útreiðslur til verkætlanina Talgildu Føroyar. Mett verður, at samlaða upphæddin fyri verkætlanina árinum 2016-2020 er 145 mió. kr. Útreiðslurnar hjá landsstýrinum kunnu í mesta lagi verða 85 mió. kr.

Landsstýrismanninum verður heimilað at gera avtalur við privatar og almennar fyrirkøkur, grunnar og kommunur.

Til § 2:

Áseting um gildiskomu. Greinin ásetur eisini, nær lógin fer úr gildi. Tískil er heimildin hjá landsstýriskvinnuni tíðaravmarkað.

Fíggjarmálaráðið, 28. februar 2017

Kristina Háfoss
landsstýriskvinna

/Bjarni Askham Bjarnason

Hjáløgd fylgiskjøl:

- Fylgiskjal 1: Talgildu Føroyar - Heildarætlan
- Fylgiskjal 2: Talgildu Føroyar Kostnaðarætlan
- Fylgiskjal 3: Upprit um nyttu gjørt av serfrøðingi í e-governance/talgilding
- Fylgiskjal 3A: Upprit um nyttu gjørt av Talgilu Føroyum
- Fylgiskjal 4: Býtið av fígging millum kommunur
- Fylgiskjal 5: Framløga um verkætlanina
- Fylgiskjal 6: Fakfelagssamstarvið
- Fylgiskjal 7: Føroya Kommunufelag
- Fylgiskjal 8: P/f. Mínboks
- Fylgiskjal 9: Felagið Peningastovnar
- Fylgiskjal 10: KT-Felagið
- Fylgiskjal 11: Hvannasunds kommuna
- Fylgiskjal 12: Viðareiðis kommuna
- Fylgiskjal 13: Vestmanna kommuna
- Fylgiskjal 14: Fuglafjarðar kommuna
- Fylgiskjal 15: Nes kommuna
- Fylgiskjal 16: Sands kommuna
- Fylgiskjal 17: Hvalbiar kommuna
- Fylgiskjal 18: Fámjins kommuna
- Fylgiskjal 19: Sumbiar kommuna
- Fylgiskjal 20: Skúgvoyar kommuna
- Fylgiskjal 21: Skopunar kommuna
- Fylgiskjal 22: Runavíkar kommuna
- Fylgiskjal 23: Sunda kommuna
- Fylgiskjal 24: Tórshavnar kommuna
- Fylgiskjal 25: Eystur kommuna
- Fylgiskjal 26: Hovs kommuna
- Fylgiskjal 27: Kvívíkar kommuna
- Fylgiskjal 28: Vága kommuna
- Fylgiskjal 29: Húsavíkar kommuna
- Fylgiskjal 30: Eiðis kommuna
- Fylgiskjal 31: Vágs kommuna